

ekspertyzy

11
2023

Jakiej formie oszczędzania na emeryturę **Polacy ufają najbardziej?**

Które grupy Polaków ufają **najbardziej** poszczególnym elementom systemu emerytalnego?

Jak **świadomość członkostwa w OFE** wpływa na zaufanie do tej formy oszczędzania?

Co bardzo **kształtuje zaufanie do systemu emerytalnego?**

Co najbardziej pomogłoby **zwiększyć zaufanie do ZUS?**

Co najbardziej pomogłoby **zwiększyć zaufanie do pozostałych form oszczędzania na emeryturę?**

ekspert@z9

Główne fakty:

Polacy największe zaufanie mają do oszczędzania w ramach ZUS, następnie w OFE, potem w IKE/IKZE, a na końcu w PPK

Zaufanie do ZUS wzrasta wprost proporcjonalnie do wieku badanych, **zaufanie do OFE jest największe w średnim pokoleniu respondentów**, do IKE/IKZE wśród osób, które zaczynają pracę po studiach, a do PPK wśród 40-latków

39% deklarujących, że należą do OFE i 30.1% deklarujących, że kiedyś byli w OFE, **ufa oszczędzaniu w tej formie**

Duży wpływ na kształtowanie opinii na temat poszczególnych elementów systemu emerytalnego ma **opinia innych osób**

W przypadku ZUS dla zwiększenia zaufania do tego elementu systemu **największy wpływ miałyby zwiększenie wartości zgromadzonych środków**

W przypadku OFE, PPK i IKE/IKZE największy wpływ na zwiększenie zaufania do tych elementów systemu emerytalnego miałyby **szczegółowe, rzetelne oraz zrozumiałe informacje na temat świadczonych usług i sumy zgromadzonych środków**

Zaufanie do poszczególnych elementów systemu emerytalnego

Poziom zaufania Polek i Polaków wobec składowych polskiego systemu emerytalnego jest zróżnicowany i uzależniony od wielu czynników demograficznych.

ZAUFANIE DO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Czterech na dziesięciu badanych (39.6%) zadeklarowało, że ma zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS, przy czym co dziesiąta osoba (10.6) stwierdziła, że zdecydowanie ufa tej formie oszczędzania, a trzy na dziesięć osób (29%) raczej ufa tej formie oszczędzania.

Co trzecia osoba (37.8%) zadeklarowała, że nie ma zaufania do oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS, przy czym co piąty respondent (19.1%) zadeklarował, że zdecydowanie nie ma zaufania do tego sposobu oszczędzania. Co piąta badana osoba (22.6%) nie miała zdania na temat oszczędzenia na emeryturę w ramach ZUS lub nie korzysta z tej formy oszczędzania.

Nie odnotowano znaczących różnic w ocenie oszczędzania w ramach ZUS w odniesieniu do płci respondentów. Zna-

czące różnice w ocenie tej formy oszczędzania pojawiły się natomiast w odniesieniu do wieku respondentów. Wyraźniej częściej zaufanie do oszczędzania w ramach ZUS deklarowali najstarsi badani, powyżej 60. roku życia. W tej grupie co szósta osoba (15.4%) zadeklarowała, że ma zdecydowane zaufanie do tej formy oszczędzania.

W pozostałych grupach wiekowych zdecydowane zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS zadeklarowało średnio 8% badanych. Wyniki badań wskazują na to, że im starszy respondent, tym zaufanie do oszczędzania w ramach ZUS rośnie. Dla przykładu w grupie wiekowej 40-49 lat temu sposobowi oszczędzania ufało łącznie czterech na dziesięciu badanych (39.6%), a w grupie wiekowej 20-24 lata ufał łącznie co czwarty badany (24.9%). Zdecydowany brak zaufania do oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS był dwa razy niższy w grupie wiekowej 60+ (13.3%) niż w niższych grupach wiekowych, gdzie zdecydowany brak zaufania do oszczędzania w ramach ZUS, zadeklarował co czwarty badany (30-39 lat – 23.4%; 40-49 lat – 24.8%; 50-59 lat – 25.1%, **WYKRES 1**).

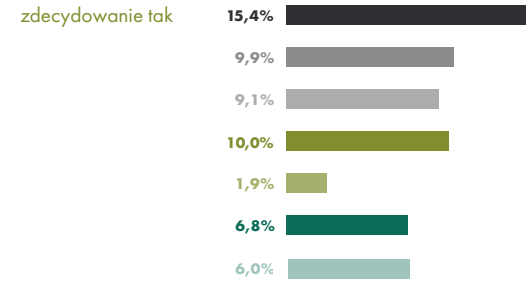
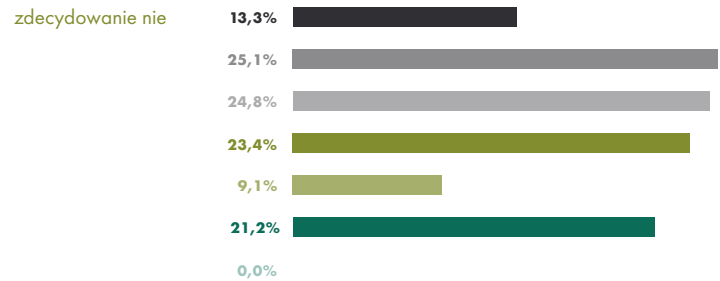
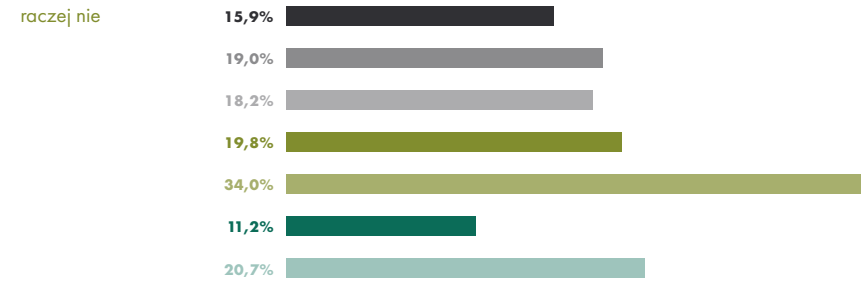
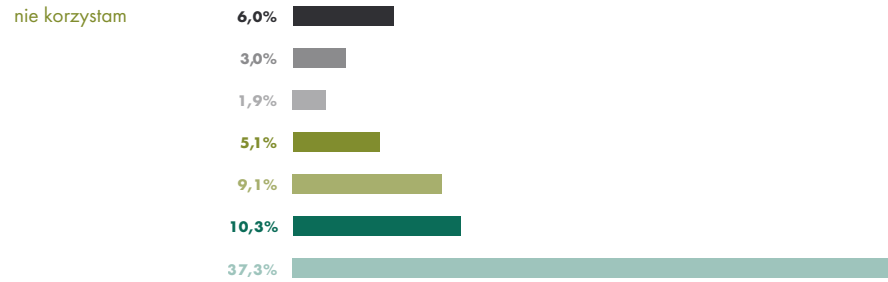

WYKRES 1

Zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS według wieku badanych.

60+ 50-59 40-49 30-39 25-29 20-24 15-19

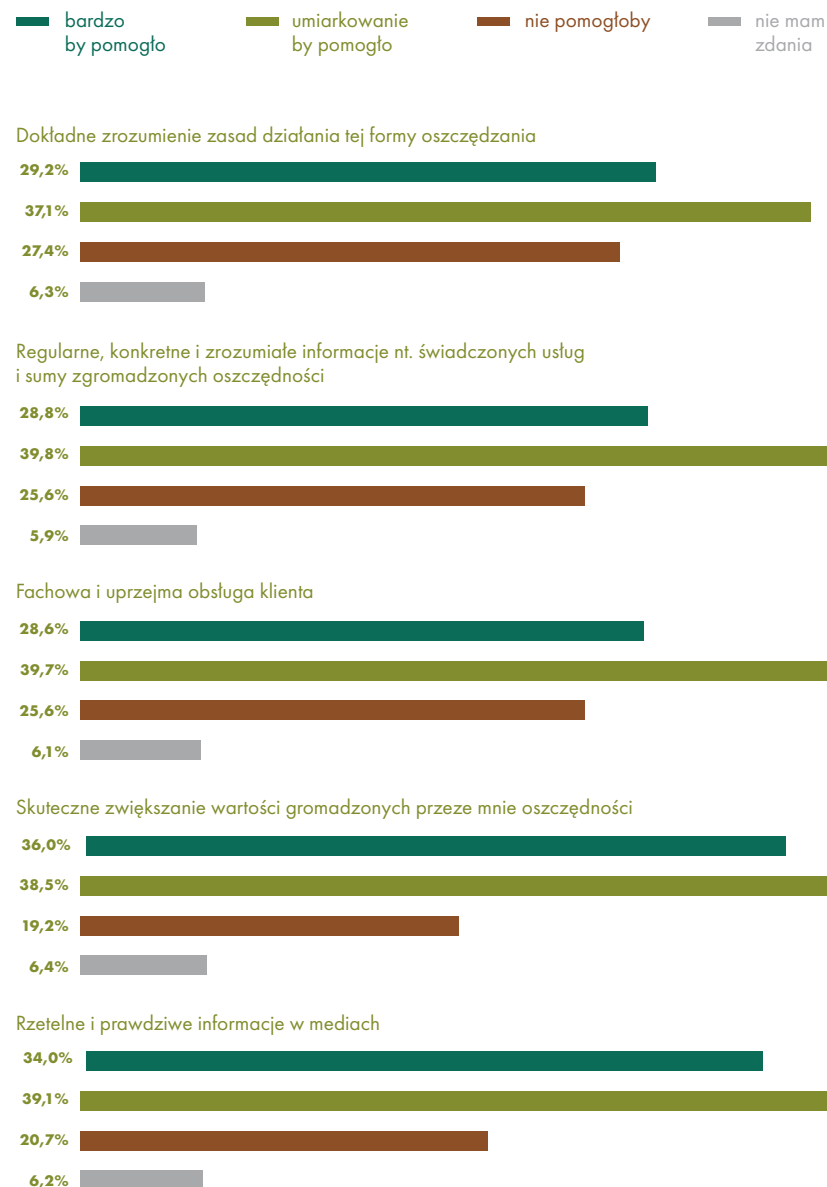
Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia malało zaufanie do ZUS jako formy oszczędzania na emeryturę oraz wzrastał poziom braku zaufania do tej formy oszczędzania. Dla przykładu, co piąty respondent (19.3%) z wykształceniem podstawowym i co ósmy (12.7%) z wykształceniem zawodowym oraz tylko co czternasty (7%) respondent z wykształceniem wyższym zdecydowanie ufał formie oszczędzania w ZUS. I na drugim końcu skali: co ósmy respondent (12.7%) z wykształceniem podstawowym, co szósty (15.6%) z wykształceniem zawodowym i aż co czwarty (26.7%) z wykształceniem wyższym zdecydowanie nie ufał oszczędzaniu w ZUS.

Ponad połowa respondentów (57.5%) zadeklarowała, że ich postrzeganie oszczędzania na emeryturę w ramach ZUS jest wynikiem własnych doświadczeń. Co czwarta osoba (26.5%) przyznała, że jej ocena to wynik ustalony na podstawie opinii innych osób, a co szósta (16%) zadeklarowała, że wynika to z wizerunku, jaki posiada instytucja.

Zdaniem respondentów, w celu zwiększenia poziomu zaufania do oszczędzania w ramach ZUS, pomogłoby skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych przez nich oszczędności (uważał tak co trzeci badany – 36%) oraz rzetelne i prawidłowe informacje w mediach (uważał tak co trzeci badany – 34%) (**WYKRES 2**).

WYKRES 2

Rozkład czynników, które zdaniem respondentów mogłyby zwiększyć zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ZUS.

ZAUFANIE DO OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH

Co piąty respondent (22.4%) zadeklarował, że ma zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach Otwartych Funduszy Emerytalnych, przy czym 5.9% badanych zdecydowanie ufało tej formie oszczędzania, a co siódma osoba (16.5%) raczej ufała tej formie oszczędzania.

Czterech na dziesięciu badanych (41%) nie ufało OFE jako formie oszczędzania na emeryturę, z czego połowa w tej grupie nie ufała zdecydowanie. Co trzeci badany (36.6%) nie miał zdania na ten temat, nie korzystał z tej formy oszczędzania i nic o niej nie wiedział.

Nieco częściej oszczędzaniu w ramach OFE ufali mężczyźni niż kobiety (co czwarty mężczyzna – 24.6% vs. co piąta kobieta – 20.3%). Wiek 30 lat wydaje się przełomowy, jeśli chodzi o zaufanie do OFE – wyraźnie wtedy wzrastało (do ok. 25%) i w kolejnych grupach wiekowych utrzymywało się na podobnym poziomie. Najmniejsze zaufanie do OFE mieli najmłodszy badani, wśród których zaufanie do OFE oscyluje w granicach 6% (**WYKRES 3**).

Im wyższy stopień wykształcenia badanych, tym zwiększał się odsetek osób, które zdecydowanie nie ufały oszczędzaniu w OFE. Dla przykładu zdecydowanie nie ufała tej formie

oszczędzania co piąta osoba z wykształceniem zawodowym (20.3%) i co siódma osoba z wykształceniem średnim (16.2%) oraz co czwarta osoba z wykształceniem wyższym (25.6%).

Spadek zaufania do oszczędzania na emeryturę w ramach OFE był wprost proporcjonalny do wzrostu zarobków badanych. Zdecydowanie nie ufała oszczędzaniu w ramach OFE co dziesiąta osoba (9.6%) z dochodem do 1200 złotych netto oraz co siódma osoba (12.7%) z dochodem między 1200 a 2000 netto oraz co czwarta osoba (25.8%) z dochodami powyżej 4000 netto.

Blisko czterech na dziesięciu badanych (37.7%) zadeklarowało, że swoją opinię na temat oszczędzania w ramach OFE wyrobiło na podstawie własnych doświadczeń, podobna liczebnie grupa (40.1%) na podstawie opinii innych osób, a co piąty badany (22.2%) na podstawie wizerunku jaki mają OFE.

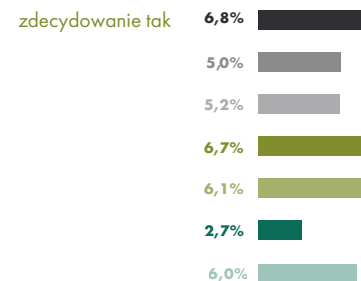
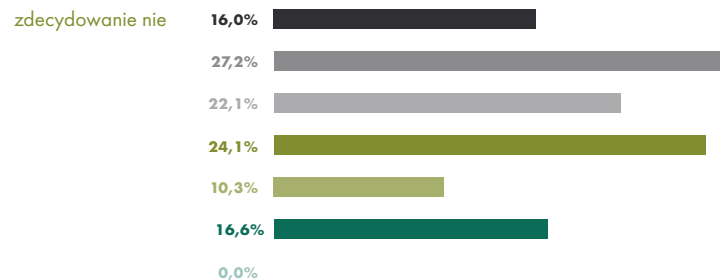
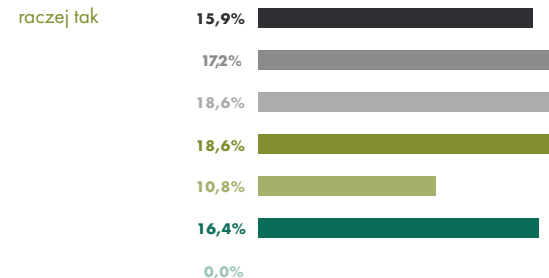
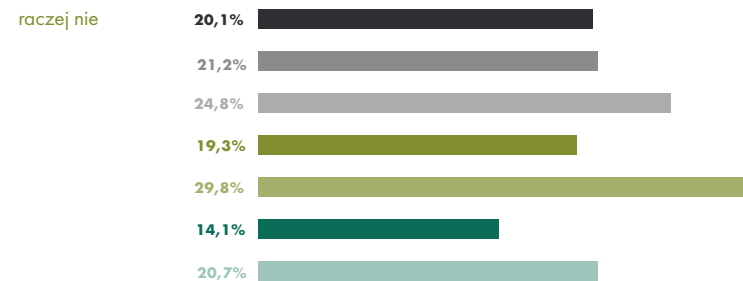
Wśród osób, które zadeklarowały, że należą do OFE najliczniejsza jest grupa, która ma zaufanie do tego systemu oszczędzania. W tej grupie 39% zdecydowanie ufa i raczej ufa oszczędzaniu w OFE. W grupie respondentów, którzy zadeklarowali, że byli kiedyś w OFE, zaufanie do OFE jest na poziomie 30.1%. W grupie, która zadeklarowała, że nigdy nie była członkiem OFE zaufanie wynosi 14.2% (**WYKRES 4**).

WYKRES 3

Zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach OFE według wieku badanych.

60+ 50-59 40-49 30-39 25-29 20-24 15-19

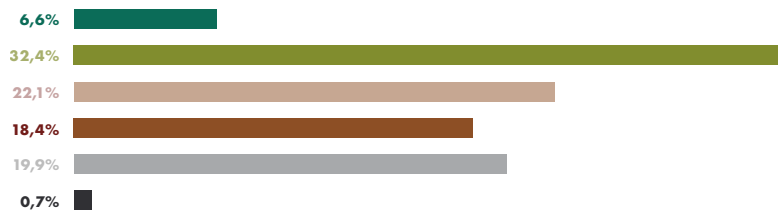

WYKRES 4

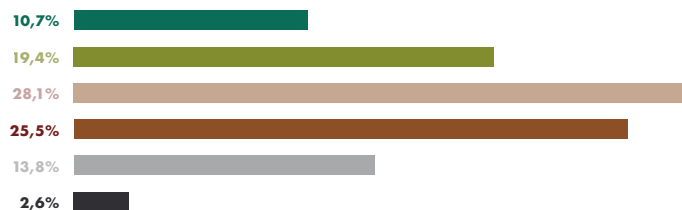
Stopień zaufania do oszczędzania na emeryturę w ramach OFE w podziale na przynależność do OFE.

jestem członkiem OFE

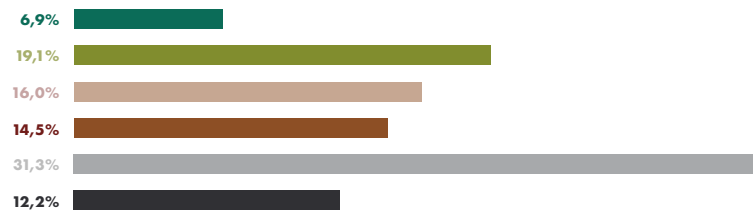
byłem członkiem OFE

nie jestem i nie byłem członkiem OFE

nie wiem

WYKRES 5

Rozkład czynników, które zdaniem respondentów mogłyby zwiększyć zaufanie do oszczędzania na emeryturę w OFE.

Dokładne zrozumienie zasad działania tej formy oszczędzania

Regularne, konkretne i zrozumiałe informacje nt. świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności

Fachowa i uprzejma obsługa klienta

Skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych przeze mnie oszczędności

Rzetelne i prawdziwe informacje w mediach

Zdaniem respondentów w celu zwiększenia zaufania do oszczędzania na emeryturę w ramach OFE najbardziej pomogłoby regularne, konkretne i zrozumiałe informacje na temat świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności (uważa tak co czwarta badana osoba – 24.9%), skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych oszczędności (uważa tak co czwarta osoba – 24.5%) oraz fachowa i uprzejma obsługa (uważa 24.4% osób, **WYKRES 5**).

ZAUFANIE DO PRACOWNICZYCH PLANÓW KAPITAŁOWYCH

Blisko co piąty respondent (18.8%) zadeklarował, że ma zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych, przy czym zdecydowane zaufanie do tego typu oszczędzania miało 3.8% osób.

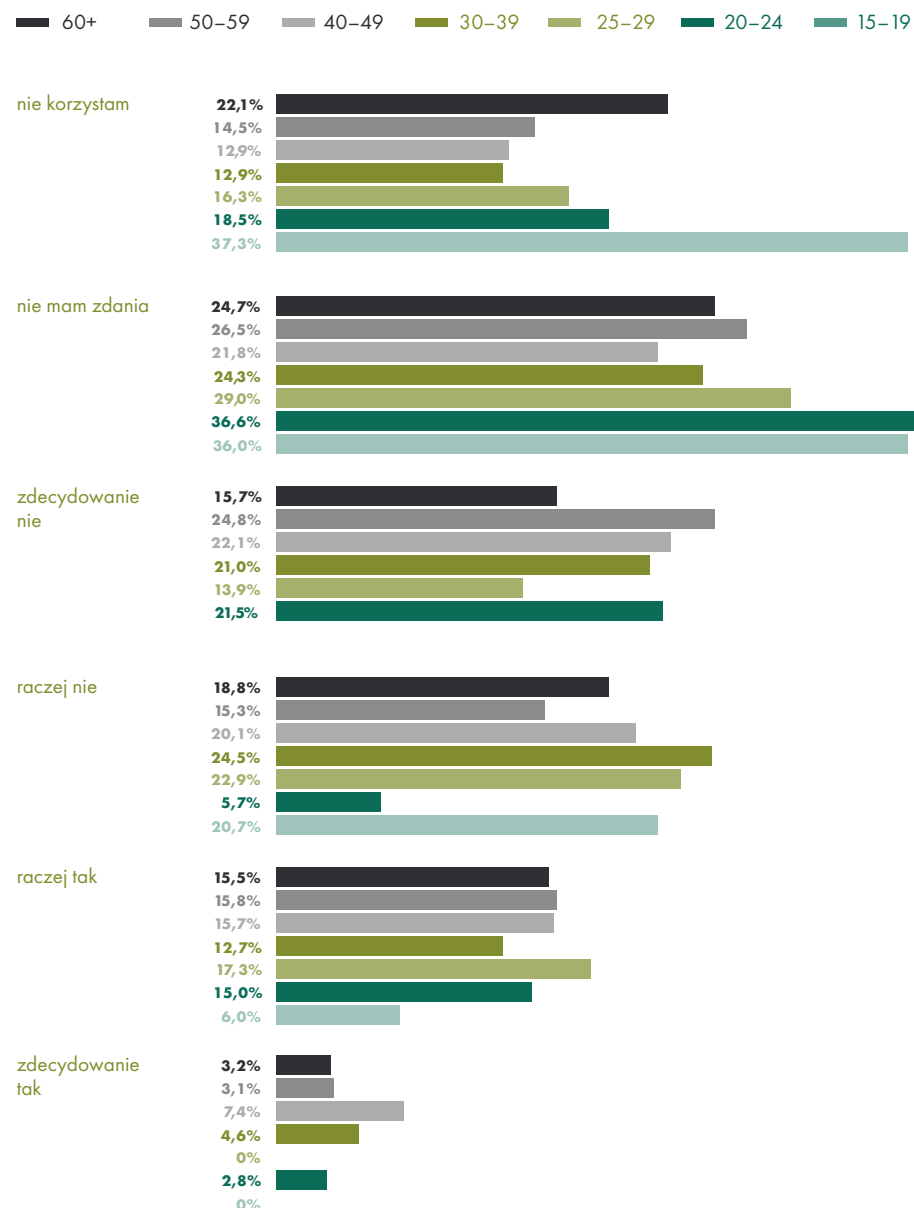
Brak zaufania do oszczędzania tego typu zadeklarowało blisko czterech na dziesięciu badanych (38.3%), a w tej grupie połowa zdecydowanie nie miała zaufania do oszczędzania w ramach PPK. Duża część badanych (42.9%) nie miała wiedzy na temat oszczędzania w PPK, nie korzystała i nie zna tego systemu.

Podejście do oszczędzania w ramach PPK nie różnicuje płeć oraz w małym stopniu wiek. Warto jednak zaznaczyć, że najstarsi badani powyżej 60 roku życia w najmniejszym stopniu zadeklarowali brak zaufania do tego typu oszczędzania. Pięćdziesięciolatkiem wykazali najwyższy ze wszystkich grup wiekowych wskaźnik zdecydowanego braku zaufania do PPK (24.8%, **WYKRES 6**).

WYKRES 6

Zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach PPK według wieku badanych.

Wyraźny brak zaufania do oszczędzania na emeryturę w ramach PPK widać wśród osób zarabiających najwięcej, czyli powyżej 6000 złotych. W tej grupie 13.5% zadeklarowało, że ma zaufanie do PPK, a 68.4% zadeklarowało, że nie ma zaufania.

Swoją opinię na temat PPK co druga osoba (51.6%) sformułowała na podstawie opinii innych osób, co czwarta (26.8%) na podstawie wizerunku programu, a co piąta (21.6%) na podstawie własnych doświadczeń.

Respondenci zadeklarowali, że w celu zwiększenia zaufania do oszczędzania w ramach PPK bardzo by pomogło dokładne zrozumienie zasad działania tej formy oszczędzania (23.1%) oraz regularne, konkretne i zrozumiałe informacje na temat świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności (23.1%, **WYKRES 7**).

ZAUFANIE DO INDYWIDUALNYCH KONT EMERYTALNYCH

I INDYWIDUALNYCH KONT ZABEZPIECZENIA EMERYTALNEGO

Zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach Indywidualnego Konta Emerytalnego i Indywidualnego Konta Zabezpieczenia Emerytalnego zadeklarowało 22.6% respondentów, przy czym co dwudziesta osoba (5%) zadeklarowała zdecydowane zaufanie.

Brak zaufania do oszczędzania w ramach IKE/IKZE miała co trzecia badana osoba (36.4%), przy czym 19.1% zadeklarowało zdecydowany brak zaufania. Cztery na dziesięć badanych osób (41%) zadeklarowało, że w ogóle nie korzysta z tego sposobu

WYKRES 7

Rozkład czynników, które zdaniem respondentów mogłyby zwiększyć zaufanie do oszczędzania na emeryturę w PPK.

■ bardzo by pomogło
 ■ umiarkowanie by pomogło
 ■ nie pomogłoby
 ■ nie mam zdania

Dokładne zrozumienie zasad działania tej formy oszczędzania

Regularne, konkretne i zrozumiałe informacje nt. świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności

Fachowa i uprzejma obsługa klienta

Skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych przeze mnie oszczędności

Rzetelne i prawdziwe informacje w mediach

oszczędzania na emeryturę i nie ma na ten temat wiedzy.

Podejście do tego typu oszczędzania nie było wyraźnie zróżnicowane ze względu na płeć. Wśród osób w wieku między 30. a 60. rokiem życia największy odsetek badanych zadeklarował, że zdecydowanie nie ufa temu sposobowi oszczędzania. Wśród 30-latków i 50-latków była to co piąta osoba (odpowiednio: 19.9% i 20.6%), a wśród 40-latków była to co czwarta osoba (25.6%). Jednocześnie wśród 40-latków był największy odsetek osób, które zdecydowanie ufały temu sposobowi oszczędzania na emeryturę – co dziesiąta osoba w tej grupie (9.4%). Wśród 30-latków jest to 3.4%, a wśród 50-latków 6.1% (**WYKRES 9**).

Wraz ze wzrostem wykształcenia zwiększał się również odsetek osób, które zdecydowanie nie mają zaufania do oszczędzania w ramach IKE/IKZE.

Respondenci swoją ocenę programu opierali głównie na opinii innych osób (48.8%). Co czwarta osoba (27.6%) opierała ją na wizerunku programu, a 23.6% na własnym doświadczeniu.

Zdaniem badanych na wzrost zaufania do oszczędzania w ramach IKE/IKZE miałyby przede wszystkim regularne, konkretne i zrozumiałe informacje na temat świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności (26.5%), dokładne zrozumienie zasad działania tej formy oszczędzania (23.8%) oraz skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych oszczędności (23.5%, **WYKRES 8**).

WYKRES 8

Rozkład czynników, które zdaniem respondentów mogłyby zwiększyć zaufanie do oszczędzania na emeryturę w IKE/IKZE.

— bardzo by pomogło   — umiarkowanie by pomogło   — nie pomogłoby   — nie mam zdania

Dokładne zrozumienie zasad działania tej formy oszczędzania

Regularne, konkretne i zrozumiałe informacje nt. świadczonych usług i sumy zgromadzonych oszczędności

Fachowa i uprzejma obsługa klienta

Skuteczne zwiększanie wartości gromadzonych przeze mnie oszczędności

Rzetelne i prawdziwe informacje w mediach

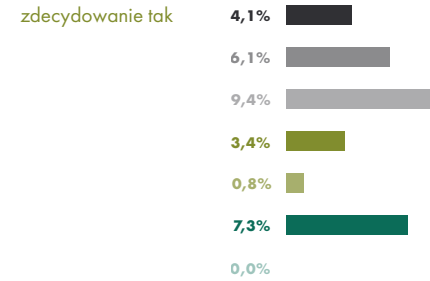
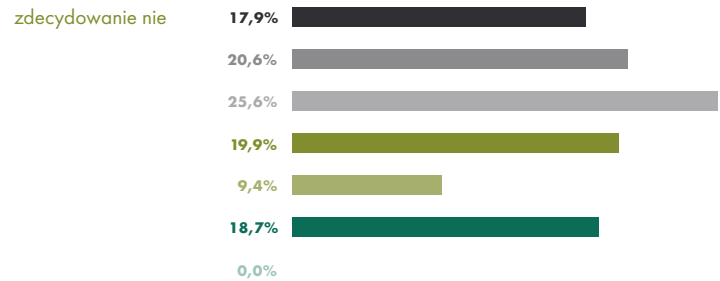
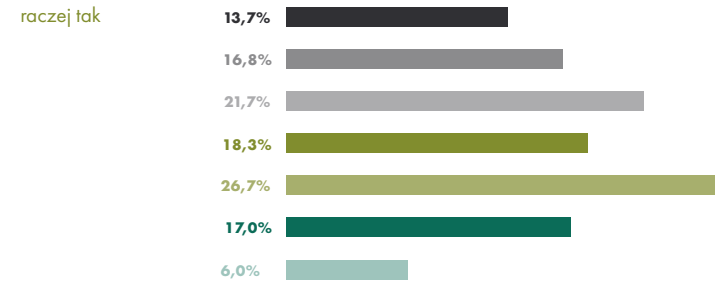
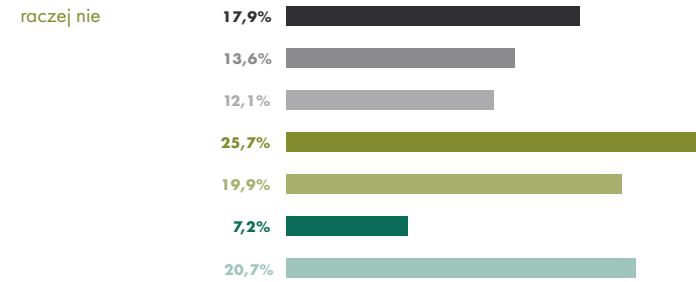
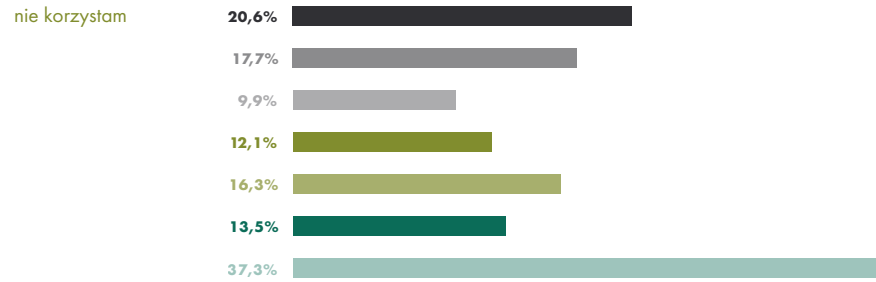

WYKRES 9

Zaufanie do oszczędzania na emeryturę w ramach IKE/IKZE według wieku badanych.

60+ 50-59 40-49 30-39 25-29 20-24 15-19

Komentarz socjologiczny

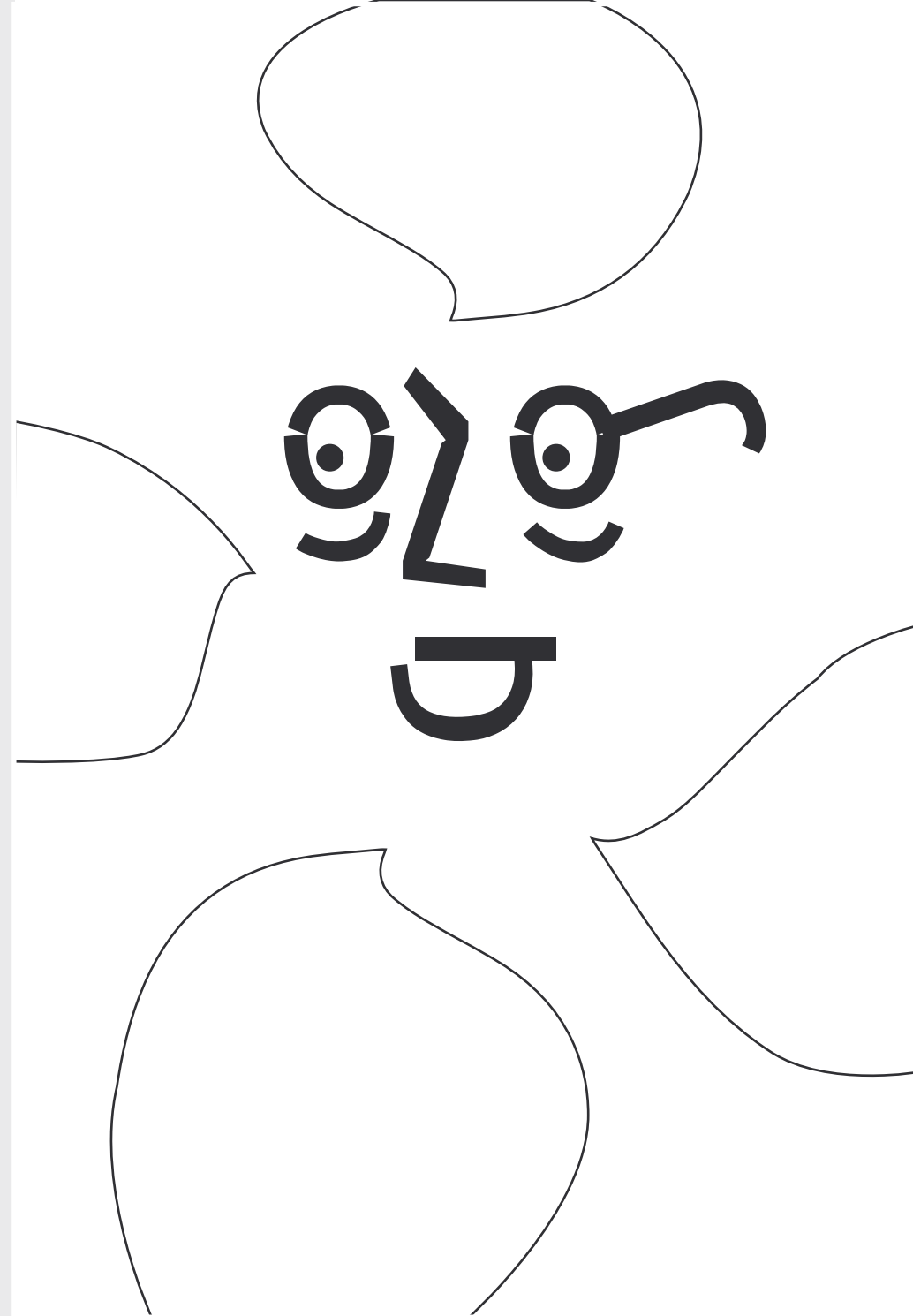
Największym poziomem zaufania wśród Polaków – w zestawieniu czterech elementów systemu emerytalnego – cieszy się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Nie dziwi to z kilku względów. Po pierwsze, jest to instytucja, która ma bardzo długą markę i tradycję. Po drugie, utożsamiana jest z państwem, które nie może upaść, w związku z tym, nie może upaść również ZUS. Po trzecie, co wynika z powyższych uwag, oszczędzanie na emeryturę w ramach ZUS wydaje się najbardziej pewne.

Przy czym należy zauważyć, że „wiara” w ZUS jest wyraźnie wyższa w starszych pokoleniach, szczególnie wśród tych osób, które już pobierają emeryturę albo są bliskie osiągnięcia wieku emerytalnego. Po trzecie, wypłata środków z ZUS po przejściu na emeryturę jest – w odróżnieniu od pozostałych elementów systemu – zauważalna od lat.

W przypadku każdego z elementów systemu (poza ZUS) respondenci zwracają najczęściej uwagę na to, że jasne i regularne informacje na temat usług i zgromadzonej sumy oszczędności przyczyniłyby się do wzrostu zaufania.

dr Tomasz Sobierajski

Badanie „Zaufanie do poszczególnych elementów systemu emerytalnego” zostało przeprowadzone przez IPSOS na zlecenie IGTE w dniach od 8 do 12 września 2022 roku metodą CAPI na reprezentatywnej próbie mieszkańców Polski powyżej 15. roku

Izba Gospodarcza

Towarzystw Emerytalnych to założona w 1999 roku organizacja samorządu gospodarczego reprezentująca branżę Powszechnych Towarzystw Emerytalnych, instytucji zarządzających Otwartymi Funduszami Emerytalnymi oraz Dobrowolnymi Funduszami Emerytalnymi. Izba zrzesza 7 towarzystw reprezentujących interesy około 15 mln swoich klientów. Członkowie Izby zarządzają aktywami o wartości stu kilkudziesięciu mld złotych, które inwestują głównie w polską gospodarkę. IGTE prowadzi działania wspierające tworzenie legislacji sprzyjającej efektywnemu systemowi emerytalnemu, rozwija wiedzę ekspercką w zakresie zabezpieczenia emerytalnego i rynku kapitałowego, buduje relacje z interesariuszami, przekazuje wyniki swoich prac opinii społecznej oraz podejmuje inicjatywy edukacyjne.

1999
rok założenia

7
towarzystw

ok. 15 mln
klientów

ok. 160 mld zł
aktywów